

VERSLAG Themabijeenkomst kwaliteit

Datum woensdag 25 september 2019

Deelnemers hoofden van de acht opleidingsinstituten, coördinatoren kwaliteit van de acht opleidingsinstituten, Robert van Kleef (LOVAH), Katinka Dirken (LHOV), Geurt Essers (voorzitter landelijke overleggroep toetsing), Robert Zegers (voorzitter Werkgroep Coördinatoren Opleiders), Greetje Sagasser (LOP, IOP), Mirjam Nijveldt (Kwaliteit, GEAR), Xandra van Praag (Huisartsopleiding Nederland).

1. Welkom en programma

Jettie Bont (*portefeuillehouder kwaliteit namens de hoofden*) en Mirjam Nijveldt (*landelijk coördinator kwaliteit*) openen de bijeenkomst en heten de aanwezigen welkom. Alle instituten, LOVAH en LHOV hebben zich voorbereid door middel van een schriftelijke voorronde. Dank voor ieders zorgvuldige bijdrage.

Achtergrond en aanleiding. Sinds 2012 werken we met het gezamenlijke kwaliteitsinstrument GEAR. Momenteel wordt bovendien de laatste hand gelegd aan de strategische samenwerkingsagenda 2020–2023. Een van de ambities in deze agenda is ‘samenwerken aan gelijkwaardige hoge kwaliteit’. De afgelopen periode zijn de volgende bronnen beschikbaar gekomen die inzicht geven in de kwaliteit van de huisartsopleiding: GEAR auditronde 2018–2019 (Curriculum, Toetsing en Beoordeling, Leeromgeving); NIVEL aios-enquête (2018); NIVEL alumni-enquête (2019), IOP inspiratiesessie (2019).

Programma en doel van de bijeenkomst

- Uitwisselen wat lokaal wordt opgepakt op basis van de bovengenoemde bronnen: elkaar inspireren
- Benoemen wat landelijk opgepakt moet worden en hoe de landelijke samenwerking eruit moet zien
- Verbeteren van het instrument GEAR: benoemen wat behouden moet blijven en wat verbeterd kan worden aan de werkwijze.

2. Wat lokaal, wat landelijk aanpakken en hoe?

Inleiding: resultaten schriftelijke ronde

Mirjam Nijveldt presenteert een samenvatting van de resultaten van de schriftelijke voorronde. Er is duidelijke overlap tussen de onderwerpen van de **lokaal geplande verbeteringen** en de **wensen voor landelijke samenwerking**:

lokale verbeterplannen meest genoemd, top 5	wensen voor landelijke samenwerking meest genoemd, top 5
1. Curriculumontwikkeling – en evaluatie (8x)	1. Curriculumontwikkeling (6x)
2. Toetsen en beoordelen (7x)	2. Zelfsturend leren (IOP, POP) (5x)
3. Veilig opleiden (5x)	3. Gebruiksgemak e-Portfolio (4x)
4. Zelfsturend leren (IOP, POP) (4x)	4. Veilig opleiden (3x)
5. Interprofessioneel leren en opleiden (4x)	5. Toetsen en beoordelen (3x)

Verdieping in subgroepen: naar een advies 'wat landelijk aanpakken en hoe?'

In subgroepen van ca. 5 personen wordt doorgepraat over de bovengenoemde zes thema's:

1. Curriculumontwikkeling, LOP
2. Toetsen en beoordelen
3. Veilig opleiden
4. (Begeleiden naar) Zelfsturend leren (IOP/POP)
5. E-Portfolio
6. Interprofessioneel leren en opleiden

Startpunt voor de bespreking in de subgroepen is een overzichtsschema van de resultaten van de schriftelijke ronde per thema: a) lokaal genoemde acties, b) wensen: wat landelijk aanpakken, c) wensen *hoe* landelijk aanpakken. De samenvattingen van de bespreking in subgroepen per thema zijn opgenomen als Bijlage bij dit verslag.

Praktische vervolgspraken:

- > Het **hoofdenoverleg, dagelijks bestuur en de landelijke werkgroepen** ontvangen de resultaten van de schriftelijke ronde, aangevuld met dit verslag van de bespreking in subgroepen. Zij gebruiken deze informatie voor de verdere invulling van hun jaarplan /meerjarenplan 2020–2023 (strategische samenwerkingsagenda).

3. Wensen t.a.v. GEAR en gezamenlijk verbeteren van kwaliteit

In de schriftelijke voorronde hebben de 8 opleidingsinstituten gereageerd op de vragen:

- Wat moet zeker behouden blijven aan de huidige werkwijze rondom GEAR?
- Hebben jullie aanbevelingen ten aanzien van GEAR? Zien jullie mogelijkheden om de bijdrage aan zowel lokale als gezamenlijke kwaliteitsverbetering verder te vergroten? Zo ja, welke?

Behouden aan GEAR

Uit de resultaten van de schriftelijke voorronde blijkt dat men in het algemeen zeer tevreden is over het instrument GEAR en de huidige werkwijze. Er hoeft niets veranderd te worden aan doelstellingen en werkwijze.

Verbeteren /aanpassen aan GEAR

De volgende verbetermogelijkheden en aandachtspunten werden genoemd in de schriftelijke voorronde en tijdens de bijeenkomst:

- > GEAR nog sterker benutten voor gezamenlijke kwaliteitsverbetering
- > De huidige groepering in domeinen is mogelijk niet optimaal. Nadenken over mogelijke herindeling en over de wijze van rouleren van domeinen over de verschillende GEAR rondes.
- > Afstemmen GEAR, NIVEL enquêtes en nieuwe erkenningsystematiek RGS

Praktische vervolgspraken:

- > Het **landelijk overleg coördinatoren kwaliteit** formuleert op basis van de schriftelijke voorronde en de discussie in de bijeenkomst een advies aan de hoofden en DB over:
 - a. Volgende GEAR ronde**
 - Aanpassingen aan GEAR t.b.v. de volgende ronde
 - Indeling domeinen GEAR en wijze van rouleren over de verschillende rondes
 - Keuze domeinen en onderwerpen voor de volgende ronde
 - Planning volgende ronde
 - b. Afstemming GEAR en RGS visitatie** (in samenwerking met portefeuillehouders namens de hoofden: Jettie Bont en Roger Damoiseaux, LOVAH en LHOV).
 - c. Afstemming GEAR en NIVEL enquêtes**
- > Termijn: advies mbt a op korte termijn (dit najaar), de rest kan later volgen.
- > De hoofden nemen en het DB nemen voor het einde van het jaar een beslissing over de invulling van de volgende GEAR ronde.

Bijlagen: Wat landelijk aanpakken en hoe? Samenvatting discussie in de subgroepen

Curriculumontwikkeling / Landelijk opleidingsplan	
<p>Wat landelijk aanpakken? Wat heeft prioriteit?</p>	<p>Uit de schriftelijke voorronde kwam een grote variëteit van onderwerpen naar voren om landelijk aan te pakken. Een aantal punten onderwerpen lopen al, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praktijkmanagement • Spoedzorg • Preventie <p>Nieuwe onderwerpen om op samen te werken zijn volgens de subgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgvernieuwingen • eHealth • eLearning • Interprofessioneel leren en opleiden <p><i>Wat heeft prioriteit?</i></p> <p>Wat uit de subgroepen naar voren kwam als prioriteit is niet perse één van de bovengenoemde onderwerpen an sich (<i>wat</i>), maar het maken van afspraken over hoe structureel landelijk samen te werken op het gebied van curriculumontwikkeling en LOP (<i>hoe, werkprocessen</i>)</p>
<p>Hoe landelijk aanpakken?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ‘Werkprocessen inrichten’ die het volgende mogelijk maken, ofwel afspraken maken over hoe het volgende structureel aan te pakken: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Actualiseren van de inhoud van landelijke kaders: LOP. Competentieprofielen aios, docent en opleiders</i> – <i>LOP, thema’s en KBA’s. Gezamenlijk signaleren van nieuwe trends en ontwikkelingen, bepalen of en hoe deze in het LOP dienen te worden opgenomen (bijvoorbeeld eHealth);</i> – <i>Gezamenlijk evalueren van het LOP en de uitvoering hiervan</i> • Hoe doen de verschillende opleidingen het t.a.v. de opleidingsthema’s en uitgangspunten? Signaleren als iets op een bepaalde opleiding niet goed loopt, als alle opleidingen het niet goed doen: landelijk aanpakken (bronnen: GEAR, NIVEL, overige bronnen nodig?) • Verzamelen van good practices t.a.v. scholing aios (gekoppeld aan opleidingsthema’s), opleider en docent • Borgen van processen op diverse niveaus <p>Huisartsopleiding Nederland / de samenwerkingsorganisatie zorgt voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bewaken van samenhang in de strategische agenda; – Visieontwikkeling; – Centrale loketfunctie, denk aan: vaste aanspreekpunten / ‘themahouders’ voor thema’s als interprofessioneel opleiden. Zichtbaarheid van deze personen. – Actief contact leggen met relevante partners (LHV, NHG, relevante expertisegroepen/werkgroepen FMS, NVMO) (via bovengenoemde aanspreekpunten) – expertisecentrum (inhoudelijk en onderwijskundig): bundelen van expertise, verwijzen naar c.q. ontsluiten van expertise en advertentierol (vernieuwingen zichtbaar maken).

Toetsing en beoordeling	
<p>Wat landelijk aanpakken? Wat heeft prioriteit?</p>	<p>Uit de schriftelijke voorronde kwamen vier duidelijke onderwerpen naar voren om landelijk aan te pakken. Uit de subgroepen kwam naar voren dat punt A, B en C prioriteit moeten krijgen, punt D zal hierdoor ook toenemen:</p> <p><i>A. Uitleg over Programmatisch toetsen en visie</i> Communiceren van de (gedeelde) visie op programmatisch toetsen; de visie consistent vertalen in de praktijk.</p> <p><i>B. Voorbereiden van de docent en opleider op hun rol als beoordelaar:</i> Onderliggend: Werken met de ComBeL docent. Eventueel heroverwegen of aanpassen van de ComBeL docent</p> <p><i>C. Zorgen voor meer gelijkwaardigheid in toetsen en beoordelen tussen opleidingsinstituten</i></p> <p><i>D. Vergroten van veiligheid van de aios in relatie tot toetsen en beoordelen.</i></p>
<p>Hoe landelijk aanpakken?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De boven genoemde punten kunnen worden opgepakt door Geurt Essers (landelijk projectleider toetsing) en het landelijk overleg coördinatoren toetsing (LOCT), met betrokkenheid van aios en opleiders. • Inzetten op docentprofessionalisering en professionalisering opleiders. Goed afstemmen / bedenken wat lokaal en wat landelijk aangeboden wordt aan docentprofessionalisering. Via Geurt Essers en de landelijk coördinator docentprofessionalisering. <p><i>Meer in detail:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij het kiezen wat er landelijk aangepakt wordt, moet er goed in de gaten gehouden worden wat er lokaal gebeurt. De onderwerpen die lokaal en landelijk worden opgepakt overlappen sterk; • Docentprofessionalisering moet heel goed afgestemd worden wat er lokaal en wat er landelijk aangeboden gaat worden; • <i>Ad B.</i> Er dient een diepgaande discussie te komen over de rol van docent en opleider in de beoordeling van de aios en de dynamiek die hierin ontstaat. Het lijkt allemaal vrij klip-en-klaar, maar er zijn voor veel opleiders en docenten lastige valkuilen. Aan de discussie zouden aios, opleiders, docenten en enkele experts mee moeten doen. • Training ontwikkelen in het kader van professionalisering van docenten en opleiders; landelijk ontwikkelen (in samenwerking met experts vanuit instituten) en landelijk én lokaal uitrollen (landelijk heeft meerwaarde door uitwisseling en kennismaken van andere manieren). • <i>Ad C.</i> Dit doen via het landelijk overleg coördinatoren toetsing (LOCT): <ul style="list-style-type: none"> – Regelmatig (in bijv. 5-jarige cyclus) inventariseren wat precies getoetst wordt, hoe beoordelingsprocessen in elkaar zitten en welke procedures lokaal gehanteerd worden: verschillen analyseren en best practices delen. – Analyse moet zich richten op wat niet gelijkwaardig is. Let vooral op procedures bij onvoldoende resultaat van toets. – Aios betrekken bij deze analyse! – Tevens dient consensus te komen over de ruimte voor 'selectieve toetsen' in programmatisch toetsen (zie ook bij A.).

Veilig opleiden	
<p>Wat landelijk aanpakken? Wat heeft prioriteit?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nader uitwerken van de rol van de docent en de opleider in de begeleiding en beoordeling van de aios: <ul style="list-style-type: none"> – De positie van de docent in de driehoek benoemen/heroverwegen – Verduidelijken en communiceren van de visie op toetsen: van 'afvinkcultuur voor registratie' naar 'professionele kwaliteitsverbetering. – Kritisch beschouwen van de dubbelrol van de docent als begeleider en beoordelaar – Kritisch beschouwen van de gebruikte instrumenten • Uitwisselen van good practices t.a.v. faciliteren van leren en ontwikkelen • Nader uitwerken van het gebruik van de LEOh: Wat is het doel, hoe wordt dit idealiter gebruikt, wat is de procedure (moment afname en eigenaar van LEOh, begeleiding terugkoppelingsmoment, consequenties) • Verzamelen critical incidents, landelijk gevoed met informatie, per punt uit LOVAH-plan bekijken waar neer te leggen (WCO, hoofdenoverleg, coördinatoren kwaliteit)
<p>Hoe landelijk aanpakken?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Periodiek monitoren in hoofdenoverleg/WCO over stand van zaken: • Landelijke Werkwijze/protocol voor kwaliteitscyclus opleiders (incl niet goed functionerende opleider) • Scholing docenten en opleiding t.a.v. begeleiding vs beoordeling en toetsing en beoordeling (onderdeel/vervolg LED) • Format opleidingsovereenkomst voor AIOS-opleider-docent waarin leercultuur beschreven staat • Landelijk overleg 'Veilig opleiden' tbv uitwisseling: HON ondersteunt LOVAH bij lokale uitvoering. • LOVAH-plan is kader. Landelijke functionaris Marjolein Poot. Haalt lokaal informatie op. Informatie neerleggen bij WCO, kwaliteitscoördinator, LHOV

Zelfsturend leren / werken met het IOP

Wat landelijk aanpakken?
Wat heeft prioriteit?

De prioriteit ligt bij het ondersteunen van aios, opleider en docenten bij zelfsturend leren en werken met IOP.

- Communiceren visie op zelfsturend leren / werken met het IOP: (onderwijskundige onderbouwing), vertalen van visie naar de praktijk: wat zijn de rollen van opleider, docent en aios. (Genoemde valkuil: te lang richten op het verder uitwerken van de visie op papier)
- Scholing docenten en opleiders
Scholing /ondersteuning bij het opdoen van *relevante vaardigheden*:
 - t.a.v. het begeleiden van de aios naar zelfsturend leren en het bieden van maatwerk hierin. Belangrijke aspecten van zelfsturing zijn: “doorhebben wat leerzame activiteiten zijn” (gezien huidig niveau/leervragen), plan maken om deze activiteiten gericht te doen, feedback vragen/evalueren.
 - T.a.v. zelfsturend leren an sich: ook zelf volgens hetzelfde model als de aios kunnen werken: ook zelf met POP werken en evalueren of door jezelf gestelde doelen zijn bereikt.
- Uitwerken van good practices t.a.v. ondersteunen van zelfsturend leren
- Aanpassen format IOP:
 - Simpelere, vrijere format nodig, simpeler minimumeisen.
 - Het huidige format voor IOP ondersteunt leren en ontwikkeling onvoldoende
 - Aansluiting op de verplichte POP voor gevestigde huisartsen
- Zorgen voor gebruiksvriendelijke opname in ePortfolio (oplossen automatiseringsvraagstuk) / aanpassen portfolio
 - Vrij format in het ePortfolio
 - In portfolio mooie visuele weergave opnemen van huidige leerdoelen en status hiervan.

Hoe landelijk aanpakken?

Scholing docenten en opleiders:

- Landelijke scholing docenten aanbieden (LED): begeleiden bij zelfsturend leren en samenwerken hierin met de opleiders.
- Opnemen in curriculum opleiders (+ nadenken over gezamenlijke scholing docenten, opleiders en evt. aios).

Bovengenoemde punten landelijk ontwerpen:

- Of: Landelijke werkgroep voor opstellen
- Of: onderbrengen bij overleggroep toetsing (relatie met programmatisch toetsen)
- Of: onderbrengen in bijeenkomsten LOP (koppelen aan uitgangspunten LOP: zelfsturend leren en werken met thema's en KBA's)
- Ook WCO betrekken (opleiders)

Vervolgens lokaal verder invoeren, uitvoeren. Eventueel landelijk weer evalueren.

Interprofessioneel leren en opleiden	
<p>Wat landelijk aanpakken? Wat heeft prioriteit?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Eerst zorgen dat dit lokaal wortelt. Netwerken verstevigen met zowel medisch specialisten als 'de wijk'. Landelijk, korte termijn: de lokale ontwikkelingen volgen, best practices uitwisselen t.a.v: <ul style="list-style-type: none"> Netwerk opbouwen: met wie wordt samengewerkt en hoe (andere medisch specialismen en nadrukkelijk ook: paramedici, sociale kaart (wijkteam). Niet alleen richten op onderwijs, maar ook op daadwerkelijke samenwerking in de dagelijkse praktijk. oplossingen voor praktische, logistieke problemen. Zoals: er zijn relatief meer aios huisartsgeneeskunde dan bijv. aios ouderengeneeskunde
<p>Hoe landelijk aanpakken?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Landelijk, langere termijn: Na verloop van tijd: nadenken over gemeenschappelijk kader, definitie interprofessioneel leren en opleiden. <ul style="list-style-type: none"> De competentie samenwerken updaten. Benoemen: met wie werkt de huisarts samen, hoe. Welke professies betrek je allemaal in het interprofessioneel opleiden, alleen andere medisch specialismen of breder?

E-Portfolio	
<p>Wat landelijk aanpakken? Wat heeft prioriteit?</p>	<p>De onderstaande wensen zijn uitgesproken in de schriftelijke voorronde. Uit de subgroepen komen punt 1, 2 en 5 naar voren als prioriteit:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gebruiksgemak verbeteren Zorgen dat het portfolio daadwerkelijk leren en begeleiden ondersteunt KBA's en KPB's: Ontwikkeling van een systeem (bv app) waarmee je eenvoudig KBA's en KPB's kunt afnemen en uploaden naar portfolio. Goede feedback voor de aios is met het nieuwe LOP/ programmatisch toetsen belangrijker dan ooit. Een dergelijke app werkt (als het goed is) drempelverlagend. We kunnen hem allemaal gebruiken Training stageopleiders in gebruik e-portfolio: eLearning De stageopleiders van alle instituten zullen met het e-portfolio moeten werken. Dit is de minst bereikbare groep in termen van training. Een gezamenlijke e-learning drukt de kosten. Toegevoegd bijeenkomst: ePortfolio opleiders snel beschikbaar maken.
<p>Hoe landelijk aanpakken?</p>	<p><i>Ad 1: Gebruiksgemak</i></p> <p>Huisartsopleiding Nederland werkt aan aanpassen van het gebruikersgemak. Vanaf 1 december kunnen de opleidingen feedback geven op de gebruiksvriendelijkheid. Uit de subgroepen komt naar voren dat de aanwezigen niet weten niet of de gebruikscriteria voor het portfolio ooit duidelijk zijn geformuleerd. Wat is nodig:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gezamenlijk bekijken wat de huidige criteria/ontwerpprincipes zijn. De 8 locaties, met hun aios en opleiders reageren hierop: zijn er dringende aanvullingen? Voorbeelden van ontwerpprincipes zijn: flexibiliteit (niet te dichtgetimmerd, zodat aios zich gefaciliteerd voelt, eigen regie kan nemen); makkelijk toegang regelen voor degenen die in willen zien; visueel aantrekkelijk/overzichtelijk; lopende leerdoelen/voortgang overzichtelijk. Als nieuwe versie portfolio beschikbaar komt 1 december: samen controleren of de huidige uitvoering aan de gebruikscriteria voldoet. Vooral veel aios hierbij betrekken. Van te voren bedenken: als portfolio nog steeds niet voldoet, wat doen we dan?

Ad 2. Discussie: Wordt nu voldoende nagedacht over “hoe te zorgen dat het portfolio daadwerkelijk leren en begeleiden ondersteunt?” Het advies is om hier een projectgroep voor op te stellen (of koppelen aan bestaande werkgroep: subgroep van de overleggroep toetsing?). Dit hangt samen met zelfsturend leren: wat is de rol van docent, opleider en aios? Zorgen dat zij zich de benodigde vaardigheden eigen maken, en de onderliggende principes / didactische onderbouwing kennen. Suggestie: denken in “leerzame activiteiten” is de kern van het portfolio en begeleiding bij zelfsturend leren. Idee: in het IOP meer denken vanuit leerzame activiteiten dan vanuit heel specifiek van tevoren geformuleerde leerdoelen. Landelijke scholing docenten?